

Brüsszel, 2017.6.30.
COM(2017) 355 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

a szervezeteknek a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételéről szóló, 2009. november 25-i 1221/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az uniós ökocímkéről szóló, 2009. november 25-i 66/2010/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásának felülvizsgálatáról

{SWD(2017) 252 final}
{SWD(2017) 253 final}

1. A jelentés célja

Az EMAS és az uniós ökocímke a fenntartható fogyasztás és termelés uniós szakpolitikai keretrendszerének részét képezi. Az uniós ökocímket 1992-ben, az EMAS-t pedig 1995-ben hozták létre. Mindkettőt 2008-ban vezették be újra a fenntartható fogyasztási, termelési és iparpolitikai cselekvési tervről szóló közlemény¹ keretében. Az uniós ökocímke célkitűzése *„egyfelől olyan termékek népszerűsítése, amelyek teljes életciklusukat tekintve kisebb mértékben károsítják a környezetet, másfelől a fogyasztók tájékoztatása a termékek környezeti hatásairól pontos, nem megtévesztő és tudományosan megalapozott információk alapján”*; az EMAS célkitűzése, hogy *„elősegítse a szervezetek környezetvédelmi teljesítményének folyamatos javítását a szervezetek saját környezetközpontú irányítási rendszerének kialakítása és alkalmazása, az ilyen rendszerek teljesítményének szisztematikus, objektív és rendszeres értékelése, a környezetvédelmi teljesítményre vonatkozó információk, illetve a nyilvánossággal és más érdekelt felekkel folytatott nyílt párbeszéd biztosítása, valamint az alkalmazottak aktív bevonása és megfelelő képzése révén”*.

Az uniós ökocímke-ről szóló 66/2010/EK rendelet (az uniós ökocímke-rendelet)² 14. cikke értelmében a Bizottságnak jelentést kell benyújtania az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az uniós ökocímke-rendszer végrehajtásáról, amelynek a rendszer esetleges felülvizsgálatára vonatkozó elemeket is tartalmaznia kell.

A szervezeteknek a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételéről szóló 1221/2009/EK rendelet (EMAS-rendelet)³ 47. cikke értelmében a Bizottságnak jelentést kell benyújtania az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amely az adott fejezet (VIII. fejezet) értelmében tett lépésekre és intézkedésekre vonatkozó információkat, valamint a 41. cikk alapján a tagállamoktól kapott információkat tartalmazza. A rendelet 50. cikke értelmében a Bizottságnak felül kell vizsgálnia az EMAS-t a működése során nyert tapasztalatok és a nemzetközi fejlemények fényében. A Bizottságnak figyelembe kell vennie az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz a 47. cikkel összhangban benyújtott jelentéseket is.

Ez a bizottsági jelentés és annak mellékletei e követelményeknek tesznek eleget. Tartalmazza továbbá a jogszabályok tekintetében az Európai Bizottság célravezető és hatásos szabályozás programja (REFIT⁴) keretében végzett célravezetőségi vizsgálat megállapításait is. A REFIT célravezetőségi vizsgálattal kapcsolatos célkitűzése annak felmérésére irányul, hogy a rendeletek mennyire biztosítják a polgárok, a vállalkozások és a társadalom szempontjából várt előnyöket.

Az EMAS és az uniós ökocímke a termékpolitikai keretrendszer szerves részét képezi, ahogy az a fenntartható fogyasztási, termelési és iparpolitikai cselekvési tervről szóló 2008-as közleményben⁵ is megjelent. Azóta a hetedik környezetvédelmi cselekvési program⁶

¹ COM (2008) 397

² [66/2010/EK rendelet.](#)

³ [1221/2009/EK rendelet.](#)

⁴ COM(2012) 746

⁵ COM(2008) 397.

⁶ [1386/2013/EU határozat.](#)

rámutatott arra, hogy szükség van egy olyan szakpolitikai keretre, amely megfelelő jelzéseket ad a termelőknek és a fogyasztóknak ahhoz, hogy előmozdítsák az erőforrás-hatékonyságot és a körforgásos gazdaságot, továbbá a körforgásos gazdaságra vonatkozó uniós cselekvési tervről szóló közlemény⁷ felhívta a figyelmet arra, hogy a körforgásos gazdaságra való áttérés megvalósítása érdekében támogatni kell mind a termelésre, mind a fogyasztásra irányuló erőfeszítéseket – ideértve az EMAS és az uniós ökocímke jobb kihasználását is. Ugyanakkor a rendeletek egyértelmű jelentőséggel bírnak az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrendjének és az abban foglalt 17 fenntartható fejlesztési célnak a teljesítése szempontjából, különös tekintettel a 12. célra, amely a fenntartható fogyasztási és termelési minták biztosítására irányul.

Az EMAS és az ökocímke a környezetvédelmi célok teljesítése mellett a gazdasági célkitűzések elérését is elősegítheti. Például azok a cégek, köztük kkv-k, amelyek részt vesznek az EMAS-ban, az erőforrás-hatékonyság növelésével javíthatják pénzügyi teljesítményüket és versenyképességüket. Az EMAS és az ökocímke – ha azt széles körben alkalmazzák és megfelelően végrehajtják – ösztönözheti az innovációt, és valódi piaci változást hozhat.

Ez a jelentés ebben a tágabb összefüggésben értékeli az EMAS és az uniós ökocímke teljesítményét.

2. A megfelelőség, az eredményesség, a hatékonyság, a következetesség és az uniós hozzáadott érték értékelése

2013-ban a Bizottság kötelezettséget vállalt arra, hogy célravezetőségi vizsgálatot végez az uniós ökocímke-rendelet és az EMAS-rendelet tekintetében. A Bizottság minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatásaival összhangban a célravezetőségi vizsgálat keretében megvizsgálták a két rendszer megfelelőségét, eredményességét, hatékonyságát, következetességét és uniós hozzáadott értéküket. Ennek során különös figyelmet fordítottak annak felmérésére, hogy a rendeletek mennyire biztosítják a polgárok, a vállalkozások és a társadalom szempontjából várt előnyöket.

A folyamat során a célravezetőségi vizsgálatot két külön értékelő tanulmánnyal⁸ támasztották alá, amelyeket az érdekelt felek bevonásával, többek között az uniós ökocímke-ről tartott nyilvános konzultáció és az EMAS kapcsán az érdekelt felek körében tartott célzott konzultáció alapján készítettek el. Az érdekeltekkel folytatott konzultáció különösen fontos volt, hiszen a célravezetőségi vizsgálat átfogó voltát bizonyos mértékben korlátozta a rendszerek önkéntes jellege és a rendszerek hatásainak számszerűsítéséhez szükséges adatok hiánya. A szervezetek és a termékek környezetvédelmi teljesítményének számszerűsítésére és referenciaértékeinek meghatározására szolgáló, közösen megállapított módszerek hiánya egyben azt is jelenti, hogy nem lehet módszeresen összehasonlítani a rendszerekben részt vevő termékeket és szervezeteket azokkal, amelyek nem vesznek részt e rendszerekben.

⁷ COM(2015) 614.

⁸ Final Report Supporting the Evaluation of the Implementation of EMAS (Az EMAS végrehajtásának értékelését támogató végső jelentés) (2015. június), Adelphi and S. Anna School of Advanced Studies
Project to Support the Evaluation of the Implementation of the EU Ecolabel Regulation (Az uniós ökocímke-ről szóló rendelet végrehajtásának értékelését támogató projekt) (2015. április), Ricardo Energy & Environment

Ráadásul a rendeletek nem határoznak meg világos célkitűzéseket e rendszerek alkalmazására, és ezért nem lehet számszerűen értékelni, hogy azok teljesítették-e a velük szemben támasztott elvárásokat vagy sem.

Mindazonáltal a célravezetőségi vizsgálat lehetőséget biztosított a rendszerek működésének és teljesítményének értékelésére, amelyből következtetéseket lehetett levonni azzal kapcsolatban, hogy mi működik, illetve nem működik jól.

A célravezetőségi vizsgálat beavatkozási logikája keretében meghatározott és vizsgált célkitűzések rendeletek általi teljesítésével kapcsolatos fő megállapítások a következők:

- ☐ A rendeletek hozzájárulnak a fogyasztás és termelés környezeti hatásainak csökkentéséhez (*általános célkitűzés*).
- ☐ A rendeletek hozzájárulnak a szervezetek környezeti teljesítménye folyamatos javításának előmozdításához, és támogatják a kisebb környezeti hatással járó termékeket (*konkrét célkitűzések*) az uniós ökocímke-re vonatkozó kritériumokon és az EMAS-t alkalmazó szervezetekben megfigyelhető környezeti fejlesztéseken keresztül (*operatív célkitűzés*).

Azonban:

- ☐ E hozzájárulást jelentősen korlátozza az EMAS és az uniós ökocímke termelők és szervezetek általi kihasználtsága (*operatív célkitűzés*), ami nagyrészt azzal függ össze, hogy a rendszeren kívüli érdekelt felek – köztük az üzleti partnerek, a fogyasztók, de maguk a hatóságok is – korlátozott ismeretekkel rendelkeznek, ami piaci és közigazgatási/szabályozási szempontból korlátozott mértékben motiválja a részvételt, de a részvételi kritériumoknak is betudható, amelyeket az uniós ipar bizonyos esetekben nehezen tud teljesíteni,
- ☐ e hozzájárulás továbbá korlátozott mértékű, összehasonlítva a fogyasztás és a termelés általános környezeti hatásainak csökkentése tekintetében kezelendő kihívások teljes kiterjedésével.

E korlátok ellenére a rendeletek továbbra is azon uniós szakpolitikai intézkedéscsomag **fontos** részét képezik, amely válasszal szolgál a jelenlegi fogyasztási és termelési minták megváltoztatásával kapcsolatos – a jelenlegi stratégiai szakpolitikai célkitűzésekben, többek között az Európa 2020 stratégiában⁹, az erőforrás-hatékony Európa megvalósításának ütemtervében¹⁰, a hetedik környezetvédelmi cselekvési programban¹¹ és a körforgásos gazdaságra vonatkozó uniós cselekvési tervben¹² is tükröződő – növekvő igényre. Az uniós szakpolitikai eszközök között az EMAS és az uniós ökocímke (a zöld közbeszerzéssel együtt) egyedülálló abból a szempontból, hogy az egész életciklusra kiterjedően kezelni kívánja a környezeti hatásokat, ideértve az európai fogyasztás azon Unió-n kívüli országokban bekövetkező hatásainak növekvő számát, ahol ezeket a termékeket és anyagokat gyakran

⁹ COM(2010) 2020 végleges.

¹⁰ COM(2011) 571 végleges.

¹¹ 1386/2013/EU HATÁROZAT.

¹² COM(2015) 614 final.

gyártják, és ahonnan azokat az Unióba importálják. Az EMAS esetében kérdésessé válik annak jövőbeli jelentősége, mivel a 2015-ben felülvizsgált ISO 14001 szabvány annak egyre több, ha egyelőre nem is az összes fő elemét tartalmazza.

A rendeletek **részben hatékonynak** bizonyultak, mivel biztosítják a következőket:

- Jobb környezeti teljesítmény figyelhető meg az uniós öko címkével ellátott termékek esetében. A környezeti kiválóságra (a piacon forgalomba lévő termékek környezeti teljesítményének felső 10–20 %-ára) vonatkozó mennyiségi referenciaértékeket azonban nem lehet értékelni, mert nincs elfogadott módszertan az összehasonlításra, és nem állnak rendelkezésre átfogó adatok. Bizonyos esetekben, amikor az uniós öko címkére vonatkozó kritériumok érvényességét a piaci helyzet alakulásának átfogó elemzése nélkül kiterjesztik, szintén előfordulhat, hogy az uniós öko címke többé már nem tükrözi a környezeti kiválóságot.
- Az alapmutatók többségét – többek között az energiahatékonyságot, a vízfogyasztást és a szén-dioxid-kibocsátást – illetően jobb környezeti teljesítmény figyelhető meg az EMAS-tanúsítással rendelkező szervezeteknél. A hulladékokkal és anyagfelhasználással kapcsolatos alapmutatók esetében a kép árnyaltabb: egyrészt az EMAS-tanúsítással rendelkező szervezetek több mint 75 %-a pozitív teljesítményváltozásokat tapasztal a hulladékok és az anyagfelhasználás tekintetében, másrészt azonban az alapmutatókról készített jelentésekből vett minta alapján számolt átlagos teljesítmény negatív lett. Egyes tanulmányok szerint az EMAS az ISO 14001 szabványhoz¹³ képest általánosságban a környezeti teljesítmény nagyobb növekedését hozza magával.

Az eszközök átfogó hatékonyságát azonban csökkenti azok korlátozott alkalmazása:

- Az EMAS és az uniós öko címke kihasználtsága nem megfelelő ahhoz, hogy jelentős változásokat hozzon a fogyasztási és termelési minták egészében, ezáltal pedig jelentős környezeti előnyökkel szolgáljon a rendszerekben való részvételt választó vállalatokon és szervezeteken kívül is. A korlátozott kihasználtság mindkét rendelet esetében az ismeretség és piaci elismertség hiányával hozható összefüggésbe; a közpolitikán belüli elismertség hiánya; valamint a megfelelési és ellenőrzési költségek.

Az uniós öko címke esetében az okok közé tartozik: a népszerűsítő tevékenységek hiánya uniós, tagállami és vállalati (önkéntes intézkedések) szinten; a kritériumok és követelmények száma és szigorúsága, a 6. cikk veszélyes anyagok alkalmazásának tilalmára vonatkozó (6) bekezdésének való megfelelés által támasztott kihívás. Jelentős különbségek vannak a különböző típusú termékekhez kapcsolódó kihasználtság terén is: számos termékcsoportot semmilyen – vagy csak elenyésző – kihasználtság jellemez, ami egyrészt néhány konkrét termékcsoportot érintő akadályokról árulkodik, másrészt hiányzik az annak kiválasztására irányuló stratégiai megközelítés, hogy mely csoportok tekintetében van szükség a kritériumok kidolgozására vagy felülvizsgálatára.

¹³ Remas Study (2006), *Linking environmental management and performance* and Testa et al. (2014) *EMAS and ISO 14001: the differences in effectively improving environmental performance*. In: *Journal of Cleaner Production*, 68. sz., 165–173. o.

Az EMAS esetében további korlátokat jelent: az ösztönzők és szabályozási követelmények alóli mentesség („szabályozási könnyítés”) formájában a közpolitikába való beágyazódás hiánya; a népszerűsítő tevékenységek hiánya; a globálisan elismert és kevésbé megterhelő környezetközpontú irányítási rendszer (ISO 14001) megléte, amely piacvezető szerepet tölt be.

Mindkét rendszer esetében tagállamonként eltérő hatékonyság figyelhető meg: némelyikben semmilyen vagy nagyon alacsony a kihasználtság, míg más tagállamokban jobb eredményeket értek el, például Németországban 1882, Spanyolországban pedig 1289 EMAS-tanúsítással rendelkező telephely van, illetve Franciaországban 555, Olaszországban pedig 359, uniós ökocímkével kapcsolatos engedélyt vettek nyilvántartásba. Az ilyen különbségek főként attól függnek, hogy a tagállamok milyen mértékben fektettek be forrásokat, valamint tettek-e kezdeményezéseket arra, hogy ezeket az eszközöket beillesszék a környezetvédelmi politikák átfogóbb keretébe. Például az EMAS-nak a környezetvédelmi ellenőrzésekre vonatkozó szabályokkal való összekapcsolása ösztönözhetné az EMAS elfogadását és a „szabályozási könnyítés” elérését¹⁴; az ökocímkét hasonlóképpen ösztönözni lehetne a zöld közbeszerzéssel való összekapcsolás révén.

A jelenlegi korlátozott költség- és juttatási adatok alapján nem lehet választ adni a **hatékonyság** kérdésére. Egyes adatok a megvalósított beruházások (költségek) és a hatások kapcsolatára engednek következtetni, és a becslések szerint összességében a rendszer működtetésének költségei viszonylag alacsonyak.

- Hozzávetőleges becslés alapján az Európai Bizottság számára felmerülő éves irányítási átlagköltség (kivéve a személyzeti költségeket) az EMAS esetében 500 000 EUR, az uniós ökocímke esetében pedig 1 100 000 EUR. Ezek a költségek az uniós ökocímke esetében egy 33 termékcsoportot, 2000 engedélyt és 44 000 terméket felölelő rendszert, az EMAS esetében pedig 4000 szervezetet és 7500 telephelyet felölelő rendszert fedeznek.
- A tagállami szintű végrehajtási erőfeszítések terén megmutatkozó jelentős különbségek eltérő költség-haszon elemzéseket tükröznek. Tekintettel a rendszerek önkéntes jellegére, azok nem tekinthetők úgy, hogy aránytalan terhet rónak a tagállamokra, illetve a vállalatokra és a szervezetekre, hiszen mindkét szereplő csupán annyit ruház be azokba, amennyit hasznosnak tart. Az alacsony szintű beruházás mindazonáltal szintén korlátozott kihasználtsághoz vezet, és csak korlátozott mértékű hatást eredményez.
- Néhány EMAS-tanúsítással rendelkező szervezet – közülük is különösen az energiatermelésben érintett szervezetek – esetében az energiahatékonysági intézkedések jelentős megtakarítást eredményezhetnek (az értékelő tanulmány szerint ennek összege két éven keresztül eléri a mintegy 1,3 milliárd EUR-t az összes EMAS-tanúsítással rendelkező szervezetre nézve).

A hatékonyságot azonban csökkenti:

¹⁴ Szabályozási könnyítés alatt azt értjük, amikor az EMAS-nak való megfelelés következtében csökkennek a szabályozási vagy adminisztratív terhek (például a környezetvédelmi ellenőrzések gyakorisága, gyorsított eljárások, alacsonyabb díjak vagy adók stb.).

- ha az egyes vállalatokat és szervezeteket terhelő megfelelési és ellenőrzési költségek meghaladják az előnyöket, és így módon a termelők és a szervezetek számára csökken a rendszerekben való részvétel értéke, ami elriasztja őket a részvételtől. Ennek hatása erőteljesebben jelentkezik a kis gazdasági szereplőknél. Az ISO 14001 szabvánnyal összehasonlítva az EMAS kihasználtsága szintén azt jelzi, hogy a szervezetek más költség-haszon arányt tapasztalnak a két rendszer esetében,
- ha bizonyos termékcsoporthoz esetében alacsony a rendszer kihasználtsága vagy egyáltalán nem veszik igénybe a rendszert. Az uniós ökocímkerendszeren belül számos termékcsoporthoz esetében semmilyen vagy csekély mértékű kihasználtság figyelhető meg, ami azt jelzi, hogy a piac még nem érett meg erre, és/vagy az adminisztratív terhek vagy a bizonyos kritériumoknak való megfelelés ellenőrzéséhez kapcsolódó költségek esetleg túl magasak, és akadályozzák a részvételt.

Mindkét rendszerről elmondható, hogy **általánosságban összhangban vannak** a fenntartható uniós fogyasztáshoz és termeléshez kapcsolódó egyéb idevágó uniós szakpolitikával, illetve kiegészítik azokat. Mindamellet az értékelés az alábbiakkal kapcsolatos kérdésekre irányul:

- Szükség van az uniós politikákkal fennálló szinergiák további feltárására, amelyek az uniós ökocímke és/vagy az EMAS által kínált lehetőségek jobb kihasználását eredményezhetik, ideértve többek között a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési tervet, a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelvet, a közbeszerzési irányelvet és az ipari kibocsátásokról szóló irányelvet.

A két rendszer közötti kapcsolatot illetően az értékelés szerint a rendszerek kiegészítik egymást, mivel különféle célokra összpontosítanak, azonban csekély mértékű átfedés figyelhető meg, amikor az EMAS és az uniós ökocímke egyaránt konkrét szolgáltatási szektorokat, például az idegenforgalmat és a kempingeket veszi célba. Ebben az esetben ügyelni kell arra, hogy ne zavarják össze a fogyasztókat, akik mindkét rendszer alapján választhatnak.

A rendszerek által biztosított uniós hozzáadott érték nem egyforma. A rendeletek – azok önkéntes jellegénél fogva – korlátozott mértékű **uniós hozzáadott értékkel szolgáltak**. Hozzáadott értéket teremtettek azáltal, hogy harmonizált szabályozási és eljárási keretrendszert hoztak létre a teljes belső piacon, ami hitelessé és átláthatóvá teszi a környezettel kapcsolatos állításokat, és támogatja az Unión belüli kereskedelmet. Ez a keretrendszer információkkal szolgál a termékek és a szervezetek környezeti teljesítményéről, valamint lehetőséget biztosít arra, hogy a szabályokat beépítsék az egyéb uniós szakpolitikákba, illetve összehangolják azokkal. A keretrendszer így módon azokat a termelőket és szervezeteket támogatja, amelyek hajlandóak túllépni a kötelező intézkedéseken; többek között mindenekelőtt a kkv-kat, amelyeknek nem rendelkezniük belső kapacitással saját rendszereik kiépítésére.

Nem volt lehetőség egy teljesen számszerűsített költség-haszon elemzés elvégzésére. Mindamellet az eszközök a fenntartható termelés és fogyasztás lakossági támogatottsága tekintetében is működnek: az Eurobarométer-felmérés keretében megkérdezett uniós lakosság 77 %-a jelezte, hogy kész többet fizetni a környezetbarát termékekért, ha úgy érzi, hogy megbízhat az állításokban. Jóllehet a konkrétan ezen eszközökre irányuló nyilvános konzultációkra leginkább azoktól érkezett válasz, akik már egyébként is tevékenyen részt vesznek a rendszerekben, általánosságban ők is kedvezően nyilatkoztak ezekről az

eszközökről. Például az uniós ökocímkében érintettek 79 %-a szerint az uniós ökocímkével hatékonyan elő lehet segíteni Európa-szerte a környezetbarát termékek nagyobb elterjedését és szabad forgalomba bocsátását, és 95 %-uk jelezte, hogy akár ebben a formában, akár változtatásokkal, de ragaszkodik ehhez a rendszerhez. Ugyanakkor az összes megkérdezett, EMAS-tanúsítással rendelkező szervezet több mint 70 %-a azon a véleményen volt, hogy ezen eszközöknek köszönhetően javult vagy jelentősen javult teljesítményük az energiahatékonyság, az anyagfelhasználás, a vízfogyasztás és a hulladéktermelés terén.

Az EMAS elterjedtsége jóval kisebb, mint az ISO 14001 szabványé. A környezeti teljesítménnyel kapcsolatos értékelés azonban azt mutatja, hogy az EMAS-tanúsítással rendelkező vállalatok legalább olyan jól vagy jobban teljesítenek, mint az ISO 14001 tanúsítvánnyal rendelkező szervezetek; a sajátos EMAS-követelmények – mint az átlátható jelentéstétel és a hatóságok általi ellenőrzés (amelyet az ISO 14001 nem ír elő) – nagyobb hitelességet biztosítanak, és jobb lehetőséget kínálnak a környezetvédelmi politikába való beillesztésre. Az ezen eszközt aktívan alkalmazó számos uniós tagállam tapasztalatán alapuló információk megerősítik e potenciál létezését.

Mivel azonban a rendszerek kihasználtsága Európa-szerte nem ért el jelentős szintet, a környezeti előrelépéseken túl nehéz teljes egészében kimutatni az uniós hozzáadott értéket a rendszerekben részt vevő termékek, szolgáltatások és szervezetek tekintetében. Különösen az EMAS hatása sínylette meg az ISO 14001 szabvánnyal fennálló versenyt, amely az EMAS a globális szinten elismert alternatívája. Mindazonáltal a két rendszer közötti kölcsönhatás konstruktívnak bizonyult, és az EMAS a globális ISO 14001 szabvány keretében új és jobb fejlesztésekre ösztönzött, ami segítette a szabványnak felzárkózni az EMAS-hoz, azonban jelentős különbségek maradtak. Az EMAS az ISO 14001 szabványtól eltérően olyan megfelelési és jelentéstételi platformot biztosít, amely a nyilvánosság és a hatóságok számára átláthatóvá teszi a szervezetek környezeti teljesítményét. E platform arra is képes, hogy előmozdítsa a legjobb teljesítmények hatóságok általi elismerését és a támogató intézkedések kidolgozását, valamint hogy előidézze az adminisztratív terhek csökkenését. E képességét az magyarázza, hogy a hatóságok és más harmadik felek – az ISO-val ellentétben – jóváhagyás céljából hozzáférést kapnak a környezeti teljesítménnyel és a jogszabályoknak való megfeleléshez kapcsolatos információkhoz, ily módon kellő biztonságot nyújtanak ahhoz, hogy más szabályozó hatóságok könnyítést adjanak.

3. Következtetések

Az uniós ökocímke és az EMAS a körforgásos gazdaságra való áttérést elősegítő szélesebb körű termékpolitikai intézkedéscsomag része. A célravezetőségi vizsgálat (értékelő tanulmány és az érdekeltekkel folytatott konzultáció) megerősíti a rendszerek ugyan korlátozott, de hasznos szerepét is olyan önkéntes eszközökként a vállalkozások számára, amelyek megkönnyítik a körforgásos gazdaságra való áttérést, és információt szolgáltatnak a termékek és szervezetek környezetvédelmi teljesítményéről a fogyasztók számára és a vállalkozások közötti ügyletek során.

A célravezetőségi vizsgálat eredményei azt mutatják, hogy a rendszerek alkalmazása jobb és hatékonyabb lehetne. Rámutat a két eszköz egyértelmű korlátaira, önkéntes jellegükre és számos termékcsoporthoz esetében korlátozott kihasználtságukra, valamint ismertségük hiányára.

Sokkal célzottabb megközelítésre van szükség ahhoz, hogy gyakorlatban is tényleges eredmények szülessenek.

A Bizottság ezért javítani fogja az **uniós ökocímke-rendelet** rendszerének teljesítményét, és a kumulatív hatás érdekében azt célzottabbá kívánja alakítani a következő intézkedések révén:

- ☐ Stratégiaibb megközelítés kialakítása uniós ökocímke estében, amely magában foglalja a következőket:
 - Termékcsoporthoz, valamint egyszerűsített kritériumok meghatározása a termékek kiválasztására, valamint minden termékcsoporthoz esetében a kritériumok visszavonása, felülvizsgálata és meghosszabbítása, a meglévő kritériumok szerinti kihasználtsági arány alapján. A célzottabb megközelítés magában foglalja adott esetben a szorosan kapcsolódó termékcsoporthoz összekapcsolását is (például különböző papíralapú, nagy potenciállal rendelkező termékek, mint az újságpapír és a tissue-papír).
 - A következő termékcsoporthoz visszavonása: vízöblítéses WC-k és vizeldék, egészségügyi szerelvények és képkötő berendezések, mivel ezen termékcsoporthoz kihasználtsága nagyon korlátozott.
 - Világos operatív célkitűzések, célértékek és megfelelő ellenőrzési tevékenységek.
 - A tíz prioritásnak, nevezetesen a munkahelyteremtés és a növekedés napirendjének megfelelően a termelőket és a fogyasztókat megcélzó kommunikációs stratégia, a célközönségek azonosítása és a tevékenységek, valamint a növekedési ütemterv szerint a tagállamokkal, az ágazati szereplőkkel és az érintett multiplikátorokkal folytatott promóciós tevékenységek felelősségének megosztása.
- ☐ Az adminisztratív és ellenőrzési költségek csökkentése, a konzultációs folyamat leegyszerűsítése, valamint a 6.6. és 6.7. pont végrehajtására vonatkozó gyakorlati módszerek kidolgozása.
- ☐ Az uniós ökocímke szerepének növelésével kapcsolatos lehetőségek és bevált gyakorlatok, valamint egy környezeti kiválóságra vonatkozó referenciaérték.
- ☐ Termékcsoporthoz vonatkozó közös előkészítő tanulmányok zöld közbeszerzési ökotervezési energiacímkézési és ökocímkézési eszközök tekintetében, ami költségmegtakarítást eredményez és megelőzi a következtetlenségeket a különböző Főigazgatóságok által különböző eszközök tekintetében végzett tanulmányok terén.
- ☐ Az uniós ökocímke és a meglévő nemzeti/regionális címkék egységességének és egymáshoz illeszkedésének javítása

Az **EMAS-rendeletre**, valamint a célravezetőségi vizsgálat vegyes eredményeire tekintettel a tagállamok elkötelezettsége és támogatása meghatározó lesz a rendszer folytatásához. A Bizottság ezért 2017-ben a tagállamok elkötelezettségének megerősítését kéri az alábbiak tekintetében:

- 1) a rendszer folytatása, és
- 2) a jobb kihasználtság támogatása érdekében hozott intézkedések végrehajtása.

A tagállamok támogatásától függően a Bizottság további lépéseket fog kidolgozni a rendszer hozzáadott értékének növelésére:

- ☐ A tagállamokkal együttműködésben kidolgozza az azzal kapcsolatos további lehetőségeket, hogy az EMAS-t az adminisztratív terhek csökkentésére és szabályozási könnyítésre szolgáló eszközként használják. Az eszközben rejlő nagy lehetőség az adminisztratív terhek szabályozási könnyítés által elérhető csökkentésére továbbra is kihasználatlan és a tagállamok egyenetlen módon alkalmazzák.
- ☐ A környezeti teljesítményre vonatkozó, EMAS által előírt átláthatóság és megfelelési ellenőrzés alkalmazása a környezetvédelmi politikáknak az energiagazdálkodás, a légköri kibocsátások, a biológiai sokféleség, valamint a víz- vagy hulladékgazdálkodás terén történő végrehajtása előmozdításának érdekében.
- ☐ Vizsgálatok folytatása azzal kapcsolatban, hogy az EMAS végrehajtását hogyan lehet jobban beilleszteni a kkv-kra vonatkozó zöld cselekvési terv¹⁵ végrehajtásába,
- ☐ A tíz prioritásnak, nevezetesen a munkahelyteremtés és a növekedés napirendjének megfelelően a termelőket és a fogyasztókat megcélzó világos kommunikációs stratégia, a célközönségek azonosítása és a tevékenységek, valamint a növekedési ütemterv szerint a tagállamokkal, az ágazati szereplőkkel és az érintett multiplikátorokkal folytatott promóciós tevékenységek felelősségének megosztása.
- ☐ Európai vállalkozásösztönzés az éllovasokra és a versenyképességi előnyökre összpontosítva a tagállamokkal és az EMAS-sal, mint „prémium” környezetgazdálkodási rendszerrel együttműködésben.
- ☐ Az ISO 14001 szabvány 2015-ös változásainak, valamint a felülvizsgált szabvány és az EMAS közötti kölcsönhatás figyelembevétele.
- ☐ A tagállamok által végrehajtott olyan intézkedések megismétlése, amelyek jelentős számú EMAS-bejegyzést értek el, és amelyeket bevált gyakorlatokként ismertek el.
- ☐ A hatékony bejelentési csatornák biztosítása a szervezetektől a hatóságok felé, hogy az EMAS által ellenőrzött környezetvédelmi teljesítmény és a jogszabályi megfelelés felhasználható legyen más környezetvédelmi politikák végrehajtásának megkönnyítésére.

¹⁵ COM (2014) 440